

Zenofobi

Anastasia Karakitsou

PROFESYONEL DİL VE KÜLTÜRLERARASI ÇALIŞMALAR YÜKSEK LİSANS MEZUNU, LEEDS ÜNİVERSİTESİ, BİRLEŞİK KRALLIK

Nedir?

Zenofobi kelimesi Yunanca ecnebi ya da yabancı (xenos) ve korku (phobia) sözcüklerinden türemiştir. Irkçılık ve etnomerkezcilik ile yakından bağlantılıdır (antik Yunanlar tüm yabancıları sadece köleliğe uygun 'barbarlar' olarak düşünürdü). Zenofobi insanlığın 'doğal olarak' belirli kategorilere ayrıldığı ideolojisi üzerine kuruludur ve 'Öteki'nin nasıl farklı ve 'Kendine' göre nasıl daha aşağıda olduğuna vurgu yapar. Zenofobi 'Öteki'nin adalete, toplumsal düzene ve ulusal kimliğe (ırksal aryanlık) karşı bir tehdit olduğu yönünde birçok önyargıyı besler. Zenofobi genellikle 'Öteki'ye (göçmenler, mülteciler ve etnik azınlıklar) baskı kurarak gücünü muhafaza etmeye çalışan egemen sınıfların (elitler) oluşturduğu bir sosyal yapıdır. Zenofobik ideoloji pratiğe dönüştüğü zaman insanlar düşmanlık ve şiddet eylemlerine müdahil olabilir. Öteki'nin bakış açısından ise, zenofobi ev sahibi toplumla bütünleşmelerini engelleyebilir, psikolojik olarak etkileyebilir, istihdam fırsatlarını sınırlandırabilir ve toplumsal dışlanmışlara dönüştürebilir.

Kavramı kim kullanır?

Zenofobi tarihçiler, sosyologlar, antropologlar, psikologlar, siyaset bilimciler ve bağımsız siyaset kuramcılarının yanı sıra iletişim, etnik kimlik ve çatışma çözümü alanında çalışanlar

tarafından da incelenir. Gazeteciler sık sık belirli güncel zenofobi vakalarını belgeler.

Kültürlerarası diyalogla ilintisi nedir?

Kültürlerarası diyalog zenofobinin günümüzdeki yükselişi ile mücadelede bir zorunluluktur. Bireyler zenofobiyi geride bırakmak için kültürel olarak farklı olan 'Öteki'nin bir sorun olmadığını anlamalı, diğer kültürlerden insanlarla diyaloga açık ve gerçekdışı varsayımlardan arınmaya istekli olmalıdır.

Yapılması gereken neler kaldı?

Zenofobik retorikten doğan toplumsal düşmanlık ve göçmen karşıtı mevcut devlet politikalarını incelemek ve bunlara karşı duruş sergilemek gereklidir. Bu kişisel, ulusal ya da akademik seviyede gerçekleştirilebilir. Aksi taktirde, tarihin de gösterdiği üzere, siyasi olarak manipüle edilen 'yabancı korkusu' artan çatışma ve ölümleri beraberinde getirecektir.

Kaynaklar

Friberg-Fernros, H., Demker, M., & Martinsson, J. (2017). Media and the power of naming: An experimental study of racist, xenophobic

Center for Intercultural Dialogue
Key Concepts in Intercultural Dialogue
Kültürlerarası Diyalogda Anahtar Kavramlar

and nationalist party labels. *Ethnicities*, 17(5), 727-745.

Hjern, M. (2001). Education, xenophobia and nationalism: A comparative analysis. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 27(1), 37-60.

Reisigl, M., & Wodak, R. (2001). *Discourse and discrimination*. London: Routledge.

Türkçeye Çeviren: Candost Aydın